

Henkilökohtaiset avustajat on lisättävä rokotusjärjestykseen

Henkilökohtainen apu on vammaisen henkilön arjen sujuvuudelle, työssä käymiselle ja sosiaaliselle osallistumiselle välttämätöntä. Avustajan työssä läheistä kontaktia on mahdoton välttää. Ollaan tilanteessa, jossa niin avustajat kuin monesti riskiryhmään kuuluva vaikeavammainen työnantaja altistuvat vaaralliselle virukselle jatkuvasti. Samalla vammaisen henkilön perhe ja samassa taloudessa asuvat läheiset joutuvat vaaraan.

THL:n suosituksen mukaisesti valtaosa ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan sote-henkilöstöstä on saanut jo rokotteen. Toistaiseksi henkilökohtaiset avustajat eivät ole saaneet rokotteita suositusten mukaisesti. Tilanne on kriittinen, sillä erityisen haavoittuvassa asemassa ovat ne täysin henkilökohtaisen avun varassa olevat vammaiset ihmiset, jotka eivät asu palveluasumisen yksiköissä. Vaikka kaikki muut ihmiskontaktit voisi minimoida, tulee välttämättömän avun käyttämisestä vammaiselle henkilölle konkreettisesti elämän ja kuoleman kysymys.

Avustajilla on myös runsaasti kontakteja työsuhteen ulkopuolella. Heillä on usein samanaikaisesti monia työsuhteita, joita saattaa olla myös asumispalveluyksiköissä, mikä lisää taudin leviämisen todennäköisyyttä. Korona leviää tehokkaasti myös asumisyksiköiden sisällä. Taudin vaarallisimpien muunnosten leviäminen vaikeuttaa tilannetta entisestään. Valtioneuvoston kevään 2020 linjauksen mukaan henkilökohtaisten avustajien todettiin kuuluvan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen henkilöstöön.

Henkilökohtainen apu mahdollistaa vammaisille henkilöille jokapäiväisen elämän ja toimintakyvyn. Ilman henkilökohtaista apua on vaarana, että vammaiset joutuvat turvautumaan laitoshoidon apuun ja kuormittavat julkisen terveydenhuollon jo ennestään kuormittunutta kapasiteettia. Jo nyt on osoitettavissa, että vammaiset henkilöt ovat maailmanlaajuisesti yliedustettuina koronaviruksen uhreissa. Esimerkiksi Isossa-Britanniassa koronaan kuolleista 60 % on vammaisia henkilöitä. Julkinen taho kantaa vastuun, jos heikoimmassa ja haavoittuvimmassa asemassa olevat henkilöt unohdetaan. Suomella on myös velvollisuus noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia.

Me allekirjoittaneet vaadimme, että rokotusjärjestyksessä tosiasiallisesti huomioidaan useille eri riskitekijöille päivittäin altistuvat vammaiset henkilöt. Riskiryhmään kuuluvien henkilöiden saadessa koronarokotteen myös heille välttämättömien henkilökohtaisten avustajien tulee saada rokote.

Maija Aatelo, puheenjohtaja, Heta - henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto ry
Janne Juvakka, toimitusjohtaja Invalidiliitto ry
Päivi Niemi-Laine, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Jukka Sariola, puheenjohtaja, Hengityslaitetilat ry
Marju Silander, toiminnanjohtaja, Suomen CP-liitto ry
Antti Tuononen, toiminnanjohtaja Kynnys ry
Helena Ylikylä-Leiva, toimitusjohtaja, Neuroliitto